

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 139. SZÁM.

SZERDA, JUNIUS 22.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50°—K Félévre. . 220°—K
Negyedévre 110°—K Egész évre 440°—K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohánytőzsdékben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Hegedüs Loránt expozéja az ország pénzügyi helyzetéről.

A korona belső értéke 5 centimes. Hat és félmilliárd a deficit. Megcsinálja a magyar pénzverdét. Huszmilliót ad a debreczeni egyetemnek. Háromszáz millió az építkezések megindítására. Nem lesz több adó. Fizeti a külföldi adósságokat. Az entente ejtse el a reparációs kívánságot.

Budapest, június 21. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök.

Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter betérjeszi

az üzleti záróról szóló törvényjavaslatot,

ugyszintén a madridi 1920-ik évi egyezmény beikelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot az osztályok mellőzéseivel a bizottsághoz utasítják.

Hegedüs Loránt betérjeszi

az ingatlanok, a felszerelési tárgyak, az áruraktárak, az ipari üzemek és egyéb jóságok vagyonváltásáról szóló törvényjavaslatot, valamint a háborús vagyonokról szóló törvényjavaslatot.

Kéri, hogy a javaslatot az osztályok mellőzésével tárgyalják. — Egyben betérjeszi az 1920—21. évi költségvetést, végül kéri, hogy hallgassák meg az ország pénzügyi állapotáról szóló jelentését.

Hegedüs Loránt: A mai napra kértem, hogy meghallgassanak, miután közérdekűnek tartom, — hogy programom ígéretem szerint beváltassék. Miután megígértem, hogy a bankoprést megállítom, az megtörtént és miután megígértem, hogy a költségvetést egy fél év múlva benyújtom: bátor vagyok azt benyújtani. Fontosnak tartom, hogy hozzá ragaszkodjam. Fordulópont ez a nap, mert ha ma nem látok tisztán, sohasem fogok tisztán látni. Fordulópont a magyar nemzetre is, mert

a francia szenátus a jövő héten kívánja tárgyalni a magyar békét.

Ha megtörténik a béke ratifikálása, a jóvátételi bizottság elé kerülünk, éppen ezért a jóvátételi bizottság előtt is állunk. Eppen ezért megkértem a külügyminisztert, hogy mai expozémat küldjék el a nagyhatalmakhoz. Eppen ezért kérem figyelmüket.

A jelenlegi költségvetést nem lehet összehasonlítani az eddigiek-

kel, mert egész más az ország, a melyben vagyunk. A terület 43 százaléka, a népesség 40 százaléka maradt meg, az állami terheknek azonban 60—65 százaléka

A korona körülbelül 20-ad részére csökkent, tehát belső értéke 5 centimes.

Kívánságunk az, hogy a költségvetés póthitelek nélkül egy valószínű költségvetés legyen. Több újítást hoztam be. Az első az, hogy kettészakítottam a költségvetést: az államra és az állami üzemekre. Én bankár voltam és így dolgoztam üzemekkel. Az állami üzemeknek részvénytársaság alapon kell dolgozniuk, mert lehetetlen, hogy az állam üzemekre ráfizeszen. Ennélfogva két mérleg van: az „A” és a „B”. Az „A” az államot jelenti, a „B” az üzemek mérlegét jelenti. Le kell szokni végre arról, hogy az állam valami misztikus lény. Az állam: a polgárok zsebe, úgy, hogyha egyszer a nemzetgyűlés meghozza egy törvényt „a pénzügyminiszter hatályosabb védelméről”, (Derűtség) arra kérném, hogy az első s. az legyen, hogy mindenki, aki a magyar államtól követelne valamit, azt kellene, hogy mondja, hogy „a polgárok zsebéből akar” (Derűtség). Az állam nem bírja a deficit üzemeket. Az üzemeknek záros határidőt kell adni, hogy üzemüket nyereséggé tegyék. — Üzemeink egy része dicséretes feleslegeket mutatott fel. Mindenek előtt a posta 593 millió kiadásával szemben 735 millió korona bevételt mutatott fel, vagyis a tiszta jövedelem 142 millió. A postatakarékpénztár csak átmeneti üzem

Célom, hogy a postatakarékpénztárt a jegybankba beolvasszam.

Az államvasut költségvetésénél a kiadás 3.764.935.143 korona. A bevétel 3417 millió korona, tehát a deficit 347 millió 935 ezer 143 korona. Az állami vasgyáraknál, az erdőgazdaságoknál van egy kis felesleg, de a mezőgazdasági birtokoknál rossz a helyzet, mert a költségvetésben 192 millió bevétel

szemben 196 millió kiadás van.

Ha bármely más ember kezében lennének ezek a birtokok sokkal több eredményt érnének el.

Az én B mérlegem éppen olyan, mintha részvénytársaságnál volnának, azzal a különbséggel hogy itt egy részvényes van: a magyar állam. Ennek a mérlegnek előnye abban áll, hogy ezeknek összes kiadása 6842 millió korona, a bevétele 5987 millió korona. Mint-hogy az államvasutaknál nagy hiány van, mit a többiek ellensúlyoznak, tiszta hiány 854 millió. Vagyis a magyar állam üzemeinek a beruházásoktól eltekintett rendes mérlege ennyi hiányt mutat fel.

Az üzemek ilyen hiánya után a magyar államnak A mérlegét, — az igazi költségvetést — annak rendes költségvetését úgy kell fejlesztenem, hogy a hiány felszívható legyen. Vagyis az A mérleg költségvetésének annyit kell hozni hogy a B mérleg ideiglenes hiányát is felszívja. Másik újítás az, hogy elő fogom terjeszteni a tisztviselői katasztert egy A és B rovatval. Az A rovat azt jelenti, hogy Csonkamagyarországnak — mennyi tisztviselőre van szüksége, a B rovat, hogy mennyi felesleges emberünk van. Ez azt jelenti, hogy a megüresedő helyeket nem lehet betölteni. Amíg ez a kataszter nincs meg, addig levegőben járunk.

Ami a költségvetés redukálását illeti, az volt a célom, hogy mielőtt az értékről szóló költségvetésre térünk át. Most már áttértek azokra a tárcaakra, amelyeknek kiadásai látszólag növekedtek

A pénzügyi és belügyi tárcaánál növekedtek a kiadások. A népjóletti miniszteriumnak, amely bizik megerősödésben, költségvetése 343 és fél millióval emelkedett és pedig a rokkantak miatt, akiktől semmit sem tagadhatunk meg. — (Általános helyeslés.) Én a vagyonváltáshoz nem nyultam, de a hadivagyonból 97 milliót a rokkantaknak adtam.

Ez méltánvos és helyes. (Általános helyeslés.) Ugyiszolvan a nagy emelkedések egyike a kultuszminiszteri tárcánál fordul elő. A magyar kultúra költségvetését 395 millióval emeltük.

A magyar állam rendes kiadásai 11 milliárd 667 millió 341 ezer 457 koronára rugnak

vagyis 2 milliárd koronával többre, mint a tavalyi költségvetésben. Ezzel szemben a bevételt emelni kellett.

Az általam behozott új adók körülbelül 2.9 milliárd bevételt jelentenek.

Mindezekből következik, hogy a magyar állam erőfeszítése a bevétel terén eléri a 12.6 milliárdot, vagyis ha nem lett volna háború, ha nem volnának üzemek, a magyar állam 939 millió tiszta felesleggel zárna a költségvetést. Ebből levonjuk az üzemeknek 856 millió korona deficitjét, vagyis a magyar állam tiszta feleslege 83 millió korona volna, ha nem volnának az átmeneti felszívódások.

A dohányjövédéknel a termelést fokozni akarom, hogy a dohányárak leszállíthatók legyenek.

A cukor és a szesz nagy adója miatt a fogyasztási adóteteleknél meg kell maradnunk. A cukor árából 37 és fél koronát vettem el eddig, most hajlandó vagyok az állam részesedését 23 koronára leszállítani. A jóvátételi bizottság is mondta rólam, hogy az adót nálamnál jobban tovább feszíteni senki se tudja.

Neugodt lélekkel állítom, hogy az adókat minden módon felemeltem, tovább emelni nem lehet, több adót, mint ami ki van mutatva, nem lehet beállítani.

Ahogy ígértem, hogy június hó 20-ig meg lesz a költségvetés, ép úgy ígértem azt is, hogy október 20-ra készen lesznek a szociálpolitikai törvényjavaslataim is. Nekem ő szel vissza kell vonulnom az első lövészárokból.

A IV. osztályu kereseti adót el akarom törölni és a jövedelmi adóba bevinnem a gyermekszám szerinti adózást.

Ha az egyenes adózásba sikerül bevenni a szociális méltánylást, akkor sok minden meg fog enyhülni. Ha minket békeben érne a mostani idő, akkor jó költségvetésünk lenne.

A 6 és fél milliárdos deficitet a háború és a forradalom okozták.

A budapesti és a pécsi dohánygyárak kiépítése után ki akarom fejleszteni a magyar nyomdát és meg akarom csinálni a magyar pénzverdét.

A debreceni egyetem felelőssége 20 milliót juttatott.

A földművelésügyi miniszter a vízmunkákat akarja folytatni, amelyek 30 millióval emelik a költségvetést. Es elmozdított még a Soroksári Dunaág kiépítésére 270 milliót. A nevelésügyi miniszter a körházat akar. — Az igazságügyminiszter több bíróságot akar tető alá helyezni, de legnagyobb a kiadás az állami vasgyáraknál és az államvasutaknál, amelyek 1 milliárd 500 millió beruházást igényelnek. Ezt nem a költségvetésből, hanem külön kölcsönből akarom fedezni.

A jövő évi költségvetésben fel van véve 2 millió francia frank és 150 ezer angol font kifizetése.

A kereskedelemügyi miniszter azt a kívánságot fejezte ki, hogy a beruházás a magyar ipar és munka érdekében meg a költségvetés betérjesztése előtt történjen meg.

A vagyonváltásból hajlandó vagyok 300 milliót adni az építkezések megkezdésére.

Abszurd állítás az, hogy a valutapolitikám megbennehitte az ipart. Addig is, amíg a valuta felhívja teszi, hogy az összes építkezések megindulhassanak, addig a többi sem indulhat meg.

A költségvetés 6 és fél milliárd deficitel végződött. Mikor tűnik ez el? Ez részben a nemzetgyűléstől, részben az európai nagyhatalmaktól függ, függ a jóvátételi bizottságtól, függ tőlünk, — mert az adókat meg kell tartanunk.

32 pénzügyi javaslatom közül 22-öt már befejeztem. Kidolgozásra vár még 10: hadd tűnjön el a deficit! Munkálkodni kell, hogy emeljük ezáltal a korona értékét, hogy az elérje a belső értéket és így eltűnik a 6 és fél milliárd deficit is. Kettőtől függ ez: Önöktől és a jóvátételi bizottságtól. Önöktől, mert be kell fejezni a vagyonváltásról szóló törvényjavaslatot még a nyári szünet előtt, mert enélkül a földreformot sem lehet keresztül vinni.

Mindkét kormányzópárt, de a nemzetgyűlés is elvesztheti a tekintélyét, ha az ország a fölülbirtok tekintetében csatlódik.

Az adóban elvett földet oda kell adni a polgároknak, de nem ingyen. Ez az a politika, amelyet hirdetek már 20 év óta, mert azok közé tartozom, akik a magyar földből akarják segíteni a magyar polgárságot. A számok érdekében a feltámadó Magyarország szót hallom.

A népszövetség tanácsa a népszavazás megejtését kívánja a rutén földön.

Budapest, június 21. A „Magyarország” írja: Értesülésünk szerint a népszövetség tanácsa felszólította a cseh kormányt, hogy tegyen előterjesztést a ruthén nép autonómiájának kiépítéséről, valamint a békeszerződés határozmányainak értelmében megtartandó népszavazás megejtéséről. Ez a nagyfontosságú ügy kötötte le teljesen a nemzetgyűlési képviselők érdeklődését és politikai körökben feszült figyelemmel néznek azon tárgyalások elé, amely ecélből a magyar és cseh kormány között meg fog indulni.

Mi lesz a hivatásos tisztekkel?

Az átmeneti idő alatt kapják az ellátmányt.

Budapest, június 21. A honvédelmi miniszter benyújtotta tegnap a nemzetgyűlésen a trianoni békeszerződés következtében elbocsátott hivatásos katonai havidíjasok és altisztek kivételes átmeneti ellátásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat szerint

minden hivatásos tiszt, ha a fegyveres erő kötelékéből a trianoni békeszerződés folytán kötelező létszám-

csökkentés miatt bocsátott el, átmeneti időig ellátásban részesül. Ez az átmeneti időtartam nő tiszteknél 3 év, nőtleknél 2 év. Ez idő alatt a tényleges illetményt, a pótdíjak nélkül kapják.

A rangosztályba nem sorolt havidíjasok és hivatásos altisztek végkielégítéssel is elbocsáthatók.

Több adót nem esinálunk.

A valutát a felemelt munkán kívül csak úgy állíthatjuk helyre, ha az entente belátja, hogy az élethez nekünk jogunk van.

Adosságainkat csak úgy fizethetjük, ha penzünk annyit er hogy francia frankot és ton-

tot vehetünk.

Ehhez több dolog szükséges: először az, hogy

a reparációkról szóló entente kivánságot ejtsék el.

Hiszen megtettünk a jóvátételért mindent, akkor, amikor terule-
tünk kétharmadrészeit elvették, és akkor, amikor az oláhok 125 milliárd értékű anyagot hurcoltak el. Megteszünk mindent, hogy eleget tegyünk kötelességeinknek.

Curson lord, Anglia híres külügyminisztere, elismerését fejezte ki rendszeremmel szemben és azt mondta, hogy a magyar pénzügyminiszter helyes uton van. En Curson lordnak azt felelem, hogy itt állok a külföldön ártatlanul megrágalmazott nemzetgyűlés előtt és a teljesen félreértett és meggyanusított ország nevében azt mondom, hogy a nemzetgyűlés segítségével nekünk sikerült az igazságot elérni és minden úgy van, ahogy én mondtam. Náluk és nem nálunk van a vezetés. Ha a korona értékét le akarják rontani, az leesik és mi fizetni nem tudunk. Ez a költségvetés teljesen rendben van és a magyar állam háztartási egyensúlya helyre lesz állítva. (Nagy éljenzés és taps, a szónokot az egész nemzetgyűlés ünnepli.) Ezután az elnök öt perc szünetet rendel el.

Szünet után Belitska honvédelmi miniszter benyújtja a katonai nyugdíjasok ellátásáról szóló törvényjavaslatát.

Tomcsányi Vilmos fal igazságügyi miniszter

beterjeszti az 1914. évi sajtótörvény rendelkezéseinek ki-
egészítéséről és módosításai-
ról szóló törvényjavaslatát.

Kéri, hogy ezt a bizottság sürgősen tárgyalja le, hogy minél előbb törvényerőre emelkedhessen. A

Ház hozzájárul az igazságügyminiszter indítványához.

Legeza Pál betérjeszti a kívánsági bizottság jelentését.

Mikóvénny Jeno előadó ismereti a bírói oklevél képsíté hatá-
lyának kiterjedéséről szóló tör-
vényjavaslatot.

Belicska Sándor honvédelmi mi-
niszter két törvényjavaslatot ter-
jeszt be. Az egyik

a trianoni béke következtében elbocsátandó hivatásos katonai havidíjasok és hivatásos altisztek átmeneti ellátásáról szól

A másik a hadsereg kötelékéhez tartozó hivatásos havidíjasok és hivatásos önként tovább szolgáló altiszteknek, valamint azok hátramaradottainak ellátásáról.

Hornyánszky Zoltán: Az újabb jegyzői karban sok a selejtes anyag. Nem büszke arra a miniszterre, aki cipőt talpaltatott a bíróságával. A javaslatot nem fogadja el.

Vázsonyi Vilmos: A magyar bírói kar a legértékesebb része a társadalomnak. A bírói kart tovább nem lehet úgy ellátni, mint eddig.

Somogyi István kéri, hogy felszólalását holnap mondhassa el. A Ház ehhez hozzájárult.

Az ülés vége háromnegyed ket-
tőkor volt.

A korona 2.45

Budapest, június 21. A budapesti tőzsdén a valutapiac zárata a következő volt: Napoleon 770, angol font 900, dollár 240, francia frank 20.—, márka 333—53, lira 12.40, osztrák korona 0.35 és háromnegyed, rubel 54, lei 353—80, szokol 343—50, dinár 636—40, lengyel márka 0.18.

Zürich, június 21. A devizák záróárfolyama: Budapest 2.45, Berlin 874 és fél, Hollandia 196 és egyegyed, Newyork 589, London 22.26, Páris 47.95, Milánó 22.80, Prága 810, Zágráb 405, Bukarest 925, Varsó 0.40, Bécs 115, osztrák bélyegzett 0.88.

Budapesti esti magánforgalom: (június 21.) Dollár 236, márka 350, lei 372, szokol 338, osztrák bélyegzett 37 és fél. Az üzlet lanyha.

A szállodák tolvajai.

Ellopták az ágyberendezéseket.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A debreczeni államrendőrségnek eruekes esetei tettek tojterestest ket debreczeni szállodát. Egy emberpar jarta végig a ket szállót es megszallas emeni elopta az ágyberendezést.

Az első följelentést Safranek Janka, a Fronner-szálló szobaasszonya tette. Elmondta, hogy deietott korán megjelent egy nyutank, szoke fiatal ember egy barna növei es szobat bereitek azzal, hogy deiben köitsek loi öket. Deiben loi is ment a szobaasszony, udvariasan kopogott, majd diszkreten benyitott a szobaba, ahol meglepetten konstataita, hogy a vendegek mincsenek ugyan a szobaban, de mincsenek a szobaban mar az ágyban a selyem-papiran, az agyuzatok s az ágyberendezes sem.

A második följelentő Lévay Erzsebet, a Kis-Debreczen szobaasszonya volt. — Följelenteseben emondta, hogy deituan tel 2 orakor megjelent a szállóban egy nyutank, szoke fiatal ember es egy barna nő s szobat kérték. Adtak is nekik szobat. A fiatal ember kérte a szobaasszonyt, hogy este 8 orakor köitse loi öket. Este 8 orakor loi is ment a szobaasszony, kopogott a párnak, de miután senki sem válaszolt, benyitott s megrökönnyöve látta, hogy a vendegek eltüntek, de eltüntek a papiran, az ágyuzatok es ágyberendezés is.

A rendőrség, mivel azt hiszi, hogy szállóosztogatókról van szó, figyelmeztette a többi debreczeni szállót, hogy tartsák szemmel a gyanus párt.

! KÖZGAZDASÁG !

Felhívás rézgálic kiváltására. A városi számvevőség felhívja a debreceni szőlősgazdákat, mivel a perenospora erősen fellépett és a város több rézgálicot már nem szerez be, hogy ez idényre szükséges rézgálicra az utalványokat a rézgálic árának a házipénztárba való befizetése ellenében f. hó 22-től kezdődőleg a Városháza emelet 14. sz. szobában d. e. 8—12-ig váltsák ki. A kiosztás gyorsabb lebonyolítása végett az első kiosztásnál kapott „Igénybejelentési lapot” mindenki hozza magával. Városi számvevőség.

A gazdaközönséghez! A Gazdasági Egyesület felkéri a fogattulajdonosokat, hogy mivel a miniszter ur es budapesti kísereite vasárnap, e hó 26-án, az állatkiállítás után meg fogja tekinteni a Hortobágyot, fogataikat a Hortobágyon a kocsizáshoz sziveskedjenek az Egyesület rendelkezésére bocsátani.

Debreczeni gazdák az országos adógyűlésen. Az Országos Gazdaszövetség budapesti adógyűlésén Debreczenből Biró Pál, Eklí József, dr. Kovács József, a szőlőbirtokosok részéről Wolf Lipót vesznek részt.

Budapesti sertésjelentés. Maradvány 568, érkezett 299, összesen 1067 darab. Eladatott 160, maradt 907. Arak: zsirsertés, öreg, nehéz, prima 55—60, fiatal nehéz 54—60, fiatal könnyű 40—56.

HIREK

Biztos, hogy június hó 22-ikén már nyár van?

Két felesége van egy hadifogolynak.

Az Egyetértés tudósítójától. — Tipikus háborús eset tartja izgalomban Hajdudorogot. — Egy orosz hadifogságból hazatért földművesnek jelenleg két felesége van egy orosz és egy magyar asszony. Az eset a következő: A háboru elején esett még orosz hadifogságba Balogh János hajdudorogi földműves, akinek idehaza törvényes felesége és két gyermeke maradt.

Balogh orosz hadifogságban megismerkedett egy szép orosz leánnyal s azzal ott annak rendje-módja szerint törvényes házasságra is lépett.

Időközben a hadifoglyok, ha nehezen is, de kezdtek vissza jönni Magyarországra. A mostanában hazatért transzportok egyikével megérkezett Balogh is, de magával hozta a második feleségét is. A felesége értesítést kapott, hogy a férje megérkezett s nagy örömmel várta őt az állomáson. Azonban

nagy volt a csodálkozása. — mikor Balogh, karöltve az orosz menyecskével, szállott le Dorogon a vonatról.

Magyarázatot kért a férjétől s ekkor tudódott ki, hogy Balogh a hadifogsága alatt másodszor is házasságot kötött, anélkül azonban, hogy első feleségétől elvált volna.

A csendőrség bigámia miatt letartóztatta a hazatért hadifoglyot.

A muzsika asszony jelenleg férje költségén egyik ottani szállóban tartózkodik, de hajlandó már visszamenni Oroszországba, ha férje fizeti az utiköltséget.

Érdekes, hogy Balogh, mikor megérkeztek Magyarországra, — szerette volna faképnél hagyni az orosz menyecskét, de az részen volt s megíusította szándékát. Baloghnak az orosz menyecskétől még nincs gyermeke.

Hajdudorog most kíváncsian várja, hogyan fogják megoldani a kettős házasság gordiuszi csomóját, úgy, hogy mindkét asszony, de még a férj is meg legyen elégedve.

Nyarkezdés. Ma van nyárkezdés. Napunk ma délelőtt a rák csillagzat jegyébe lép, ezzel a hivatalos csillagászati nyár megkezdődött. Napunk pályáján a ráktérítőt elérte, pár napig ott tartózkodik és azután megfordul. Most van a leghosszabb nappal és a legrövidebb éjszaka. Az északi sarkon máttól fogva éjjel sem megy le a nap. A déli sarkon beköszöntött az örök éjszaka. — Nálunk máttól kezdve a nappalok lassankint rövidülnek, az éjszakák hosszabbodnak, míg szeptember 23-án őszi nap-éj egyenlőség lesz.

Káros idő. Az utolsó napok köde és a pásztás eső tetemes kárt okozott a babtermésben.

Egy tanu a Tisza-gyilkosság ügyében a debreczeni rendőrség kezében.

Pécsett együtt volt a fogoly Horvát-Sanyovicscsal.

A debreczeni rendőrség nevezetes fogást csinált tegnap egy debreczeni szélhámos letartóztatásával. A letartóztatott szélhámos: Karakas Imre, aki Debreczenben mint Herkély alias Herkel Lajos szerepelt és tulajdonosa volt a Hajó-utcában berendezett Nemzeti Ingatlan Adásvételi Irodának.

Mint irodatulajdonos több rendbeli csalást követett el. Szepsi Margit nevű alkalmazottját kényszerítette, hogy biztosítsa magát s az így kötött üzlet után jutalékot szedett. Hirdetést tett közre, hogy a Bethlen-utcán Vetési Károly üzlete eladó. Erről a tulajdonos mit sem tudott, annál kevésbé, mert üzletét nem is volt szándékában eladni. Ezzel azonban Karakas kompromittálni akarta Vetésit a lakáshivatal előtt, hogy erre hivatkozva a helyiségből kitorhassa. Azután saját nevei alatt is 100,000 koronás életbiztosítást kötött s arra 2000 korona előleget vett föl. Ilyen és hasonló cselekedetek miatt a rendőrség őrizetbe vette Karakast s megkezdte ügyében a nyomozást, amelynek során szenzációs részleteket tudott meg a debreczeni rendőrség.

Karakas I. ugyanis elmondta, hogy azért használt más nevet, mert ő Baranyából jött, ahol a szerb uralom alatt körjegyzőséget vállalt s félt, hogy ezért üldözni fogják. Elmondta, hogy a szerbek Pécsett őt letartóztatták s 1919 szeptember 15-től 1920 május végéig fogva tartották. Ez időben

együtt volt fogva Horváth-Sanyovics Sándorral, aki a mellette levő cellába volt zárva s akivel a konyhán s a séták alkalmával gyakran találkozott.

Karakas Imre leadta Horvát-Sanyovics Sándor pontos szemléleírását is, amely szerint

Beleesett a ragya. A jobban fejlett csöveken már számos fekete pont keletkezett és a levele is meghervadt.

Kuyper Katalin Debreczenben. Kuyper Katalin, a volt holland miniszterelnök leánya, aki jótékonyaságáról híres s most is jótékonyasági célból utazik, a budapesti Erzsébet tanárnőképző-intézet igazgatójával Debreczenbe érkezett. Kedden délelőtt meglátogatta Csóka S. polgármestert, Baltazar D. dr. püspököt. Megtekintette a múzeumot, ahol különösen a néprajzi rész nyerte meg tetszését s meglátogatott több nevezetes helyt és intézményt. Utjában Könyves Tóth Kálmán, a kiváló lelkész kísérte, aki agg kora dacára is fáradhatatlanul s készséggel kalauzolta a kedves vendéget.

Az első hajduvitéz telket kapott. Hajdu vármegyéből elsőnek jelentkezett vitézi telekért Csengery Imre tartalékos tisztihelyettes Hajdunánásról. — Aranyérmes vitéz volt és mint

Tisza István gyilkosa világos szőke, fölfelé fésült hajú, 168 cm. magas, vékony, vézna ember, 25—26 éves korban.

Vallomása szerint Horvát-Sanyovics fogolytársai előtt nemcsak beismerte, de

dicsekedett azal, hogy ő ölte meg Tisza István grófot.

Sétájuk közben, vagy a fogház konyhájában beszélgettek és ilyenkor mondta el Horvát-Sanyovics a dicsekedéseit és részvételt a Tisza-gyilkosságban. — Emlékszik, hogy neki Horvát-Sanyovics ezeket mondta:

— Nekem köszönhetik, hogy Tisza nem él, mert én lőttem le. S amikor már a földön feküdt, akkor is én lőttem bele.

Karakas Imre elmondta még, hogy Horvát-Sanyovics erős morfimista volt, karja tele volt tűszúrásokkal, sokszor látta, amikor a befecskendező-tűt tűszette s amikor beleszurta a karjába. A szerbek tudták ezt és megengedték, hogy Horvát-Sanyovics anyja anyyi morfiumot hozzon be a fiának, amennyit csak akar.

Általában a szerbek bizonyos tisztelettel és respektussal viselkedtek Horvát-Sanyovics iránt, — mint Tisza István gróf gyilkosa, mint valami nagy tettet véghezvitt ember iránt.

Később Horvát-Sanyovics S. eltűnt a börtönből és ekkor fogolytársai megvoltak győződve, hogy a szerbek kiadták őt a magyar hatóságoknak. Azt hiszi Karakas, hogy Horvát-Sanyovics S. Baranyában bosevista és kommunista agitációt folytatott s mivel akkor még — 1919-ben — a szerbek is üldözték a kommunistákat, őt is letartóztatták.

A debreczeni rendőrség az érdekes vallomásról jegyzőkönyvet vett föl s azt soronkívül felküldi a Tisza-tárgyalás elnökének.

ilyet a „Magyar Vitézi Rend” alapítója és főkapitánya, Horthy Miklós kormányzó május 22-én vitézzé avatta a budavári Zsigmond kápolnában 23 vitéz társával együtt! Vitéz Csengery Miklós a szabolcsvármegyei Vaja községben kapott 15 holdas vitézi telket.

Kecskeméti barack a debreczeni piacon. Tegnap a debreczeni gyümölcs-piacra nagy mennyiségű barack érkezett Kecskemétről. Az árú szép volt, de az ára is nagyon szép volt. Kilóját kosár számra, a csomagolást is beleértve, 25 koronáért kínálták, kicsinyben pedig 30 koronáért mérték volna. Nem igen vették!

Férfi ingek, divat színekben. legolcsóbban beszerezhetők: Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Ahol kilene gyermeket tett árvává a férj könnyelműsége. Ujkécskéről írják: Szabó Ferenc itteni jómódu kereskedő az utóbbi időben teljesen elhanyagolta a családját, úgy, hogy a háztartás vezetésén kívül az

üzlet egész gondja is az asszony vállaira nehezedett. — Szabó feleségét ez az állapot anyirra elkeserítette, hogy tegnapelőtt föbelötte magát. Kilenc gyermeket hagyott árvaságra.

Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Sziv-utca 15. Telefon: 356. Hálószoza tükröket gyárt, üvegeket isiszol, hibás tükröket ujjá foncsoroz.

A fekete-divat Debreczenben. Az Egyetértés beszámolt arról, hogy Párisban hódít a fekete-divat. — Fekete ruhát viselnek fekete cipővel, fekete kalappal. A debreceni korzón is egyre sürűbben tűnnek fel a fekete ruhák, amelyek nagyon tetszetősek. Buda Ilonka, a Csokonai-színház primadonnája, mint már említettük, szintén hódol a fekete divatnak. A Lotti ezredeseiben bemutatott egy fekete belépőt fehér rókaállal, ami igen kellemes feltűnést is kellett.

Aki a csizmaszárba méreti a meggyet. A tegnapi gyümölcs-piac nagyon népes volt. Tömérdek gyümölcsöt hoztak. — A meggy finom szaga már megszűröl ingerelte a vevőt. Volt ott piciny szemű meggy, közép-nagyságú, jó savanyú és pompás pándi meggy. Rengeteg érkezett Fűred felől. Finom, nagy szemű cseresznye is érkezett. Ehhez kevés volt a „bizalom”, mert félték, hogy „hussal” adják. Tört ribizli, sárguló árpáskörte, férges alma; — minden volt bőven. Az árak is erősen hullámoztak. Nem kellett irányítani, mégis lefele haladtak. Az eladó látva a helyzetet, ahhoz irányította az árakat. Szép pompás pándi meggyet 14 kor., később 12 koronáért lehetett literenként kapni, apróbb szeműt 9 koronáért. Ez is jó, mert a kofa szerint „enni is lehet, befőzni is lehet”. Nem hitték el. Az egész apró szeműt 4 koronáért kínálta a néni és „bár az árához volt a portéka”, még se vették. A ribizli 7—8 korona volt egy liter. Űrültek is kifele a kasak kosarak; egy ládában ott szenvedett egy osomó cseresznye, de ez annyira törött volt, hogy nem vették. Szóval jó vásár volt. Egy vidéki bácsi épen pár csizmát vett a csizmadia-színben. A gyümölcs-piac mellett víz el útja. Eszébe jut otthon maradt kis családja. Nézegeti a temérdek csemegét. Tapogatja a zsebet, hogy vajon hova tölthetne pár liter? Nincs a meggy számára hely. Gondolkozik. Hirtelen eszébe ölik a vállán forsrifoson lógó pár csizma. Leemeli és int a kofának:

— Na, tötsön bele, komám-asszony egy pár litert!

A kofa se rest. Rögtön a literbe markolász egy csomót. A bácsi már ott guggol a kosár mellett, előtte a pár csizma és boldogan szemléli, hogy nyél el egy-egy csizmaszár két-két liter meggyet. Meg is rázza, — hogy több férjen bele. Meg is kóstolgatja. Fizet és alig tud kibontakozni a bámulók seregéből.

Hiába, — a magyar földmivest a józan esze soha sem hagyja el.

Delelgyujtók, feszmérők, iskolai tanszereket készít és javít Földvári Debr. I. elektrotechnikai gyár. Széchenyi-u. 55. Telefon 168. szám.

Betörő cselédek. Kovács Kálmán Szappanos-utca 2. sz. alatt lakó gazdálkodó cselédjei: Bakó Imre és Zsirus Julianna a napokban megszöktek a gazdájuktól s Hosszupályiba mentek. Itt Bakó szövetségbe két hosszupályii emberrel, bejött Debreczenbe s betörve volt gazdája kamarájába és lakására, onnan 100 kiló zsirt és 20 kiló lisztet elloptak. A debreczeni rendőrség az egyik tettest, Marádi Jánost rövidesen elfogta s nála 30-40 kiló zsirt meg is talált. Bakó Imre azonban megszökött a rendőrség elől s visszament Hosszupályiba. — Majd éjszaka visszatért és betört Kovács Kálmán debreczeni tanyájára s onnan egy lovat ellopott s azt Hosszupályiba vitte. Itt azonban a csendőrök elcsípték.

Borbély, fodrász segédek táncmulatsága. Vasárnap este 7 órától reggel 5 óráig Munkás-Ötthon (Margit-fürdő) disztermében. Belépő-jegy 15 kor. és a vigalmi adó.

A hajduböszörményi mozik. Hajduböszörményben két mozi van. A két mozi engedélyére most az Ébredő Magyarok hajduböszörményi egyesülete és a rokkantegyesület pályáznak.

Árverés a pályaudvaron. Debreczen állomás teherkiadási raktárában a rendes havi nagy árverés folyó hó 27-én d. e. 9 órakor fog megtartatni, mikor is árverés alá kerülnek: 1 vagon búkkfadeszka, keltető-gépek, gyógyárak, többféle borok, likőrök, gummiárak, köszörűk, üres zsákok, üvegárak, pálinkák, élesztő-kivonat stb. Németh, raktárfőnök.

Gyermeknap július harmadikán

Már a háborút megelőző években is nagyarányú mozgalmak indultak abból a célból, hogy a legszegényebb társadalmi osztályok kedvezőtlen gazdasági viszonyai miatt kellőképpen nem gondozott gyermekei anyagi támogatásban részesülhessenek s így a társadalom számára munkás, erős, értékes tagokul kifejlődhessenek. Százszor inkább kötelessége minden ilyen irányú mozgalom felkarolása a ma társadalmának, amely teljes egészében való regenerálását csak a jövő egészséges nemzedéktől remélheti. — Ebbe a mozgalomba a Debreczeni Patronage Egyesület már sok évvel ezelőtt bekapcsolódott s ily irányu munkásságát nem is szakította félbe.

Tegnap délután az Egyesület gyermeknap rendező bizottsága értekezletre hívta össze városunk társadalmi életének vezetőit. Az értekezleten nagy számban jelentek meg különösen a hölgyek.

Fráter Erzsébet nyitotta meg az értekezletet s tett jelentést a bizottság előkészítő működéséről, mely szerint

a gyermeknapot július 3-án, vasárnap, rendezik meg.

Kibocsátott az egyesület 200 drb. gyűjtővet is. A gyermeknapon főútcán 6 urnát állítanak föl úgy mint: az állomáson, a Hungária kávéház előtt, Kistemplom és Bika-szanyó előtt, a kaszinó sarkán és a városi bérházaknál. Az urnák mellett később közlendő beosztás szerint, hölgyek ülnek s

Ismét áremelkedés volt a lóvásárban.

A marhavásárban is nagy a kereslet.

A tegnapi lóvásárt, a múlt heti nagymérvű emelkedés után nagy érdeklődés előzte meg. A lóvásár igen élénk volt.

Nagy volt a felhajtás, az árak pedig emelkedő tendenciát mutattak.

Igen sok kocsiló kelt el 30 ezer koronaért, sőt többért adtak 35 ezer koronát is. A múlt héten ilyen minőségű lovakért 20-22 ezer koronát fizettek. Általában, mint a lókereskedők is beismerik:

az árak 15-20%-kal emelkedtek.

A marhavásárra nagy volt a felhajtás. A kereslet meglehetősen élénk volt.

Élősúlyban vettek marhát egészen 28 koronáig.

A marhák minősége igen gyenge volt, jobb marha nem is volt a piacon. Ami mégis jobb minőségű volt, — így a 28 koronások, — azokat vidéki kereskedők vették meg. A debreczeni mészárosok csak a silányabb minőségű marhákat vették meg, természetesen olcsóbb áron. Innen van az, hogy a fogyasztóközönség olyan meglehetősen silány minőségű húst tud csak vásárolni a debreczeni székekben. Máskor egy félkiló jó marhahús többet ért, kiadósabb volt, mint most két kiló. Hiába, — olcsó husnak hig a leve!

A lágymányosi gyilkos Debreczenben.

A Petőfi-kertben és a Frohnerben hált. — A csolnakázó tóban mosta ki a fehérműjét. — Mulatás a Zöldfa-vendéglőben.

Megírta az „Egyetértés“, hogy Kovács Sándor, a lágymányosi gyilkos, aki a gyanu szerint egyik barátját a Róma-szállóban megölte és feldarabolta, Debreczenel is kapcsolatban van, itt is járt. Sőt fölmerült az a gyanu is, hogy Janca Teréz cselédleánnyal, aki a debreczeni rendőrség foglya, barátságos viszonyban áll.

A debreczeni kapcsolatok felderítése végett a budapesti rendőrség Kovács Sándort Debreczenbe hozta, hogy itt a helyszínén folytasson vele vizsgálatot, aminek annak megállapítása volt a célja, hogy mikor járt Debreczenben, itt kikkel érintkezett s mit csinált itt.

Kovács Sándort Deák rendőrfőfelügyelő s három detektív hozta Debreczenbe. Hétfőn este 11 óra 10 perckor érkeztek meg Nyiregyházáról. Szabadon, bilincs nélkül kísérik Kovácsot a detektívek.

Kedden délelőtt kihallgatták és egyben szembesítették Janca Terézzel, de kiderült, hogy nem ismerik egymást. Janca Teréz más Kovácsot ismer s akivel neki összekötötése volt, ez nem a lágymányosi gyilkos.

Kihallgatása során beismerte, hogy 11-én jött Debreczenbe s a Frohner-szállóban szállt meg.

Egy éjszakán át a Petőfi-téri kertben aludt, reggel pedig kiment a csolnakázó-tóhoz, ahol

fehérműjét levette, ott ki-mosta.

Este bement a Zöldfa-vendéglőbe, ahol a pincérleánnyal mulatott bor mellett.

A rendőrség kihallgatta ezt a pincérleányt, Géczy Margitot, — aki elmondta, hogy Kovács S. valóban volt a Zöldfa-vendéglőben s ott mulatott és ő már régebben ismeri, mert volt alkalmazásban Nyiregyházán. Mostani találkozásukkor nyiregyházai dolgokról, emlékekről beszélgettek.

Géczy Margit elmondta még, hogy Kovács Sándor előtte úgy nyilatkozott, hogy ő nőgyűlölő.

A rendőrségen Kovács Sándor, némi bolondos tettetéstől eltekintve, rendszeren viselkedett s a kérdésekre rendszeren felelt. A debreczeni rendőrség embe-reinek kérdésére elmondta, — hogy nagyon jól érzi magát, — nagyon elégedett és nyugodt, mióta uton vannak, de Budapesten nem volt jó, mert a rendőrség kossztja nem jó.

A budapesti detektívek elmondták, hogy pártfogoltjuk különösen nagy vonzódást mutat a férfiak iránt.

Deák főfelügyelő, — miután megállapítást nyert, hogy Kovács Sándor a gyilkosság után Debreczenben járt s hogy itt mit csinált, Kovács Sándorral kedden délben 1 óra 5 perckor Kisujszállásra utazott, hogy a nyomozást ott folytassa.

urleányok fognak virágot árusítani.

Délután a Nagyerdőn is árusítanak virágot és konfettit.

A felkért hölgyek mind a legnagyobb áldozatkészséggel vállalkoztak a kiosztott szerepekre s nemcsak ambíciójuk már előre biztosította a kétségtelenül nagy anyagi sikernek, mely az elcsigázott magyar gyermekek felségelését fogja legalább egy kis részben lehetővé tenni.

▼ SZÍNHÁZ ▼

Szerdán Lotti ezredesei kerül színre.

Csütörtökön a szezon nagyszerű operettejét: A hermelines nőt hozza színre a Csokonai-színház.

A Lotti ezredesei nagy sikere. A Lotti ezredesei kétségkívül nagy sikert aratott a Csokonai színházban. A pompás énekes bohózatnak tegnap este is nagy és hálás közönsége volt. Amint régente írni szokták: a színház falai csakugy regették a kacagástól, mert hogy a bohózat rendkívül mulatságos jelenetei erre bőven szolgáltatnak alkalmat. A híres golya-kupé, meg a fregoliáda most is frenetikus halást váltottak ki. Sokat tapsolták a kitűnő Buday Ilonkát, a nagyszerű Szigeti Jenőt, az ötletes Heltay Andort, R. Nádosy Istvánt és a többieket.

A szegedi színházat a MOVE is akarja. Szegedi lapokban olvassuk, hogy amennyiben Kürthy György nem venné át az államosításra kiszemelt szegedi színházat, úgy a MOVE is reflektál a színházra.

NYAKKENDŐ UJDONSÁGOK FRANK EDÉNÉL

Amerikai sláger műsor ma utoljára az Apollóban. Előadások 7 és 9 órakor.

Papir, író- és rajzszerék

legújtanósbabban a „MÉLIUSZ“

könyv- és papirkereskedésben

IPAROSOK ÜGYEI

Elutasított felebbezés. Mint ismeretes, Szücs Béla és társai az ipartestület legutóbbi elnökválasztó közgyűlését felebbezéssel támadták meg. Mint értesülünk, ezt a felebbezést a városi előjáróság elutasította.

Köszönet. Szücs Béla hentes szakosztályi elnök, előjárósági tag ur az ipartestület házalapja javára öt ezer koronát, — a debreczeni kereskedelmi és iparkamara Debreczeni Lajos kamarai alelnök ur elhalálása alkalmából koszoru megváltásaként, a szegénysorsu iparosok segélyezésére ötszáz koronát adományozott. Az adományozóknak az ipartestület elnöksége hálás köszönetét és elismerését fejezte ki. E követésre méltó példát melegen ajánljuk a tehetősebb iparosok figyelmébe.

▼ EGYHÁZ ÉS ISKOLA ▼

Vizsga. A siketnémák helybeli intézetében az évrő vizsga e hó 23-án d. e. 9 órai kezdettel a szülők s az érdeklődő művelt közönség jelenlétében fog megtartatni.

Férfi Ingek

2gallérral 240 korona
kézeltével
Divatkalapok 290
Puha gallér 18
Nyakkendők 60

Herman

NÁNDOR ÉS TÁRSA
tehérmű készítő
Plae-u. 10. Blkával szemben.

Dollárt
és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban veszek
Simon György
Debreczen, Kossuth-utca 11.

Kik Debreczen diszpolgárai?

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Abból az alkalomból folyólag, hogy gróf Apponyi Albertet Debreczen város diszpolgárává választotta, felmerült az is, hogy a város régebbi diszpolgárai között olyanok is vannak, akiket szegyenleni kell, sőt állítólag a hírhedt bresciai hiéna: br. Haynau is diszpolgára volna a városnak. Ez nem egészen így van, amennyiben vannak ugyan a Bach-korszakban választott diszpolgárok között, akikkel igazán nem lehet dicsekedni Debreczen városának,

azonban Haynau nincs közöttük.

Diszpolgárok sorozata még 1848. előtt kezdődik, amikor az ország kormányzatában vezérszerepet vívó férfiak közül választott a magisztratus ugynevezett „tisztelébeli” polgárokat, akiknek sorozatát

báró Eötvös Ignác nyitotta meg 1835-ben,

aki nagyhatalmu kancellár és mint ilyen közismert aulikus főúr volt, különben pedig edes atyja br. Eötvös Józsefnek. — Kesőbb még 1848 előtt hasonlóképen „tisztelébeli” polgárokat választottak, gr. Vay Adraman nagyvagyonu katvinista úr, az Akadémia egyik alapítója, dr. Vay Miklós akkori alkancellár, Semsey József a szomszéd balmazújvárosi hitbizomány nagybirtokosa, továbbá a poltuskusok közül a nagynírú enezeki követ, Beothy Odon és a nagyvagyonu enezeki úr, gróf Karolyi György.

Hasonlóképen megiszte a város ezzel a kitüntetéssel Andaházi Szilágyi Mihály híres ügyvédet és nagy alapítót, továbbá

1845-ben a „tisztelébeli” polgárok közé választották gróf Széchenyi Istvánt és a nagyteleki Déák Ferencet.

Azonban elkövetkezett és eltelte az 1848—49-iki forradalom és szabadságharc, de Kossuth Lajos nem került a diszpolgárok sorozatába.

A következő korszakban Csorba János kinevezett városi polgármester az akkori viszonyokból folyó loyaltitásával kiereszkolta, hogy a város tanácsa megválasztotta gr. Grün Károly tábornagyot, aki a monarchia katonai parancsnoka volt, valamint gróf Zichy Hermann magyarországi helytartót és br. Hauer István katonai főparancsnokot, továbbá még egy néhány magasrangú katonát, mint br. Kempen Jánost, br. Kalmer Frigyes, br. Blauenstein Andrást és br. Reichenstein Ferencet, akiknek neveit is régen elfelejtette úgy a város lakossága, mint az egész magyar közvélemény. Csak jóval később történt, hogy diszpolgára lett a városnak Ciotte János, Fiume város polgármestere 1895-ben, az akkori fiumei olasz barátkozás emlékére, mivel Simonffy Imre polgármestert is diszpolgárává választotta Fiume városa, végül 1903-ban dr. Thaly Kálmánt, a Rákóczi-hírvak hazahozóját és a város képviselőjét tüntette ki a közgyűlés.

A gyapjutermeles problémája.

Írta: ifj. dr. Magoss György, az OMKE titkára.

Csonkamagyarország gazdasági helyzete azt kívánja, hogy minden polgár fokozott produktív munkát végezzen. Ezt a kijelentést a legkülönbözőbb ajkáról hallottuk. Az szintén közismert megállapítás már, hogy, amint a zsidókérdést nem lehet ordítózással, fenyegetéssel, néha-néha egy-egy pofonnal, szóval sippal-dobbal megoldani, úgy a területi integritást sem szerezzük vissza döngő frázisokkal, hangos szónoklatokkal, hanem

igenis közelebb jutunk ehhez a szent célhoz, ha országunkat gazdaságilag talpraállítjuk,

mege erősítjük úgy, hogy az a vonzó hatás, amelyet a Duna völgye az átmenetileg elszakított országrészekre, de azokon túl is gyakorolt, minden mesterséges, politikai- és vámbatárt leromboló kényszerítő politikai és gazdasági vonzássá fejlődik.

A ország gazdasági ereje polgárainak anyagi jólététől függ. Gazdaságilag erős középpolgári osztály, mely a lakosságnak a zömét teszi ki, a legnagyobb biztosítéka az ország gazdasági és politikai továbbfejlődésének. Ha szétzúrnunk ebben a minden történelmi, földrajzi, gazdasági, politikai és etikai igazság felrugásával megcsontított országban, azt látjuk, hogy két foglalkozási ág mutatkozik olyannak, mint amelyet különös nehézség nélkül, szinte beláthatatlan perspektíva mellett tudunk tovább fejleszteni.

Ez a két

foglalkozási ág: a kereskedelem és a mezőgazdaság.

Iparunk a nyersanyag beszerzési nehézségek miatt egyelőre szinte megoldhatatlan feladatok előtt áll. A kereskedelemnek, mely alatt főképp a tranzit kereskedelmet értem, minden előfeltétele meg van. Országunk földrajzi fekvése predestinálja a magyar kereskedőt erre a szerepre. Az igaz, hogy a bolsevizmus bukása óta olyan kiválóan jóindulatú, szakszerű elbánásban részesült az illetékes tényezők részéről a magyar kereskedelem, hogy csodával határos az, hogy ma még egyáltalában kereskedő is van ebben az országban. Most azonban derengeni kezd a sötét láthatár. Ha a kereskedelem felszabadul, ki fog a tranzit kereskedelem is fejlődni, minden különösebb segítség nélkül. Csak dolgozni hagyják a kereskedőt, ő lesz Csonkamagyarország legjobb adóalánya.

A fejlődési lehetőség szempontjából a mezőgazdaság terén még kedvezőbb a helyzet. Azonban a gazdáink túlságosan konzervatívok. A megszokott recepthez való görcsös ragaszkodás, a különböző termelési lehetőségek figyelembe nem vétele és ki nem használása, mert a gazda nem lát bennük azonnal jelentkező hasznot, a mezőgazdaság fejlődésének erős akadályai. Ezek nem azok az eszközök, amelyek vagyonilag erős és állandóan teherbíró alanyokká nevelik a gazdatársadalom tagjait. Ezen a Pató Pál politikán változtatni kell.

Mezőgazdaságunkra az ország újraépítése körül a legnagyobb feladatok várnak.

A gazdáknak foglalkozni kell a termelési lehetőségek kérdésével. A most tervezett gyapjuvásár feszimre dobja a gyapjutermeles ügyét. Erdemes-e gyapjut termelni? Milyen gyapjut termeljünk? Hogyan kapcsoljuk be a közép- és kisbirtokot a gyapjutermelesbe? Melyek azok az eszközök, amelyekkel rövid idő alatt hatásosan lehetne befolyásolni a gazdákat a gyapjutermeles fokozásának érdekében? Ezek vol-

nának szerintem azok a kérdések, amelyek elsősorban felelelni várnak. Ezekkel kívánok most általánosságban vizsgálva őket, röviden foglalkozni.

A háborút megelőző 50 év alatt Magyarország juhtenyésztése évről-évre fokozatosan csökkent. Ez a csökkenés könnyen úgy tűnik fel, mintha valamely természeti, vagy közgazdasági törvényszerűség alá pult volna. A fiatalabb gazdaggeneráció már minden további vizsgálat nélkül tette magáévá az öregek által elfogadott elvet és mondta ki ítéletét a juhtenyésztés felett. Azt lehetne mondani, hogy a juhtenyésztés kiment a divatból, és ezért nem foglalkozik vele sok gazda. Ezenkívül általános volt a felfogás, hogy a juhtenyésztés nem jövedelmező. Pedig ez talán csak a tenyésztési mód maradiságának, a nem megfelelő faj tenyésztésének, szóval az erre vonatkozó ismeretek hiányának volt köszönhető. A termelt gyapju piaci elhelyezésének nehézsége is közbenjárta, úgy, hogy végeredményképpen a gyapju, mint egészen másodrangú melléktermék szerepelt a közép- és kisgazdák költségében. Most azonban az a helyzet, hogy sohasem volt annyira, mint ma, kötelelő az a gazdának az, hogy üzemének ezen ágát is bevonva a számításba, annak kihasználásával jövedelmét fokozza, teherbíró képességét fejlessze és így végeredményképpen az ország gazdasági megerősödését elősegítse.

Németországban, ahol az állam gazdasági újrafelépítése körül a legcéltudatosabb és legeredményesebb munka folyik, igen behatóan foglalkoznak a juhtenyésztés fejlesztésének kérdésével is. A német textilipar meg lévén fosztva a behozatali lehetőségtől, fel tudja venni az ország egész gyapjutermeletét, bármennyire fokozzák is azt és ezen felül még mindig külföldi gyapju behozatalára van utalva.

Ha ezt a gyapjumennyiséget rossz valutájú országból tudja beszerezni, természetesen, hogy inkább onnan szerzi be és nem a drága dollár és egyéb pénznek hazájából. A cseh szövőipar szintén jelentkezik mint teherbíró vevő, úgy hogy a magyar gyapjufelteleget könnyen el tudjuk helyezni ebben a két államban.

Az értékesítés tehát nem ütközik nehézségbe. Ebből a szempontból nézve feltétlenül érdemes gyapjutermelettel foglalkozni annál is inkább, mert az ezen kérdést tárgyaló német szakközlemények egyformán hangsúlyozzák, hogy

a háború befejezése után még évekig változatlanul nagy szükséglet fog mutatkozni náluk gyapjuban.

Főképpen durva, erős és hosszú gyapjura van szükségük, mert az u. n. röggyapjút (Lumpenwolle), melyet gyapjuszővőhulladékból, rongyokból nyernek megfelelő kezelés útján, ezzel elkeverve tudják legkönnyebben felhasználni. Nem kelene tehát a legfinomabb és legnemesebb gyapjut termelnünk. Már a háború előtti utolsó években is csökkent a kereslet a legnemesebb gyapjuban és ma a tömegszükséglet fedezésének előterbe toulása folytán ez a keresletcsökkenés még fokozottabb mértékben jelentkezik. A magyarországi juhtenyésztést is mindenesetre ezen szempont figyelembevételével kell fejleszteni. Ezzel körübelül meg volna adva a felelet arra a kérdésre, hogy milyen gyapjut termeljünk.

A következő kérdés az, hogy miként kapcsoljuk be a közép és kis-

gazdaságot a gyapjutermelesbe? A nehézség a birtok természetében rejlik. A nagybirtok könnyen foglalkozhatik intenzíven ezzel a termelési ággal, a közép és kisbirtok azonban nem. Ha a Csonkamagyarország területén, különösen a benünket közelebből érdeklő Duna-Tisza közén és a Tiszántul fekvő birtokokat nagyságuk szempontjából vizsgáljuk, a következő képet nyerjük: Pest-Pilis-Solt Kis-Kun vármegyében az 1000 holdon felüli birtok a megye területének 29 százaléka, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében az arány 23.4 százalék, Csongrádban 35 százalék, Szabolcsban 41.5 százalék, Hajdubán 44.5 százalék, Békésben 35.8 százalék, Csanádban 25 százalék, nagy átlagban tehát 30 százalék E szerint a terület 70 százaléka van kis- és középbirtokosok kezén. Ezt a területet kell bevonni az intenzív gyapjutermelesbe. Azonban bármennyire belátja is ennek hasznos voltát és megértjük is az egyes kis- és középbirtokos arra, hogy szakszerű és célravezető, szóval jövedelmező juhtenyésztést létesítsen birtokának megfelelő méreteken, magára hagyatva mihamar olyan nehézségekre talál, hogy előbb-utóbb abban hagyja ilyen irányu törekvéseit. Csak a gazdatársadalom szervezése, speciálisan ezzel az ügygel foglalkozó egyesületekbe, szövetségekbe, esetleg szövetkezetekbe tömörülés teszi lehetővé azt, hogy a legkisebb birtokos is eredményesen és anyagi sikerrel dolgozhasson ezen a téren. Jó tenyészállatok beszerzése, a tenyészési célok és eljárások egységesítése, a legelő kérdés, a takarmánykérdés megfelelő megoldása legkönnyebben ilyen tömörülés útján érhető el. Azt felesleges hangsúlyoznunk, hogy

lehetőleg egyfajta, egyminőségű gyapjut kell termelnünk.

Ez egy olyan követelmény, amely a gyapju értékesítésnél esik teljes súlyra latba. Csak az egyesület, vagy nevezük annak, aminek akarjuk, teheti lehetségessé azt, hogy a kis (egy-két mázsa) gyapjumennyiség felett rendelkező termelő is ugyanolyan kedvező feltételek mellett és ugyanazon áron adhassa el termékét, mint a nagytermelő. Az ilyen egyesületek feladata lenne megfelelő propaganda szaktanfolyamok útján az eszme iránt az érdeklődést ébren tartani, a gazdákat képezni és megmutatni nekik azt, hogy a racionális gyapjutermelesben gazdag jövedelemforrásra tehetnek szert. Számolva azzal a régi, rossz magyar szokással, hogy a gazda minden termékére előleget vesz fel, ezt az előleget ott szerzi, ahol kapja, azért gyakran uszora kamatokat fizet és végeredményképpen a vérejtékes munkával szerzett gyümölcs lelkellen kufárok kezére kerül, — ezek az egyesületek lennének hivatva e téren is segítségére jönni tagjaiknak azáltal, hogy szükség esetén tisztességes bankkölcsön alakjában szereznek nekik a gyapjura előleget.

A közép- és kisbirtok bekapcsolása a gyapjutermelesbe legkönnyebben tehát szervezkedés és megfelelő testületek alakítása útján érhető el.

Németországban, amelyre itt ismét hivatkozni akarok, eddig körülbelül 30 ilyen juhtenyésztő egyesület, vagy szövetség dolgozik. A legnagyobb ezek között: a „Dél-németországi Juhtartó Gazdák Szövetsége” Stuttgartban, melynek 3000-nél több tagja van és amely egész Württemberg, Bajorország, Baden és Hessen tartományokra kiterjed. Ezen az uton kell nekünk is haladnunk.

Erélyes és céltudatos propaganda, szakszerű felvilágosítások volnának azok az eszközök, amelyekkel a gazdatársadalmat ennek az eszme-

nek leggyorsabban meg lehetne nyerni és amelyek ilyen egyesületek létesítését és ezzel kapcsolatban a kapcsolatban a magyar gyapjútermelés fejlesztését eredményeznék. A hajdumegyei és debreczeni gazdasági társadalom vezetői, valamint azok az urak, akik a most tartandó gyapjúvásárt rendezik és szervezik, bírnak megfelelő szakképzettséggel és érzékkel, vegyék a kezükbe ezt az ügyet. Mozduljanak meg a gazdák!

SPORT

A bajnokság állása. A hétfői tanácsülés immár végleg eldöntötte a bajnokság sorsát, amelyet a DEAC—KASE óvás folytán a DVSC nyert meg, hozzátehetjük megérdemelten. A helyezések kérdése azonban még teljesen nyitott és az csak a megismétlődő DEAC—KASE mérkőzés után fog végleg tisztázódni. Ezidőszent a DTE áll a második helyen 22 ponttal, azonban jobb goalarányával a DEAC szintén 22 pontja előtt. A negyedik helyet a DKASE okkupálja. A többi helyezések változatlanok. A bajnokság jelenlegi állása tehát a következő:

1. DVSC 24 pont. Goalarány 51 : 17.
 2. DTE 22 pont. Goalarány 22 : 9.
 3. DEAC 22 pont. Goalarány 26 : 14.
 4. KASE 21 pont. Goalarány 22 : 11.
 5. DMTK 15 p. Goalarány 35 : 21.
 6. NYSC 12 p. Goalarány 18 : 24.
- A SzMTÉ, KSE és NYSC visszaléptek.

A kerület atletikai versenye. A MASz Nyiregyházi rendezett atletikai versenyén — mint utólag jelentik — a díszkosztvetést Kovács László Hajdunánási A. C. tagja nyerte 32.06 m-el. Második Kirchoffer DTE 31.59, harmadik dr. Kovács NYSC 31.35 m-el.

A Győrben. Julius 3-án kerül össze a keletmagyarországi kerület bajnoksápa a DVSC, a nyugati kerület bajnoksápaival, a Szombathelyi AK-val a legjobb vidéki csapat címéért vivandó küzdelembe. A mérkőzés semleges pályán, a nyugati kerület székhelyén, Győrben kerül eldöntésre. A DVSC-t a kerület részéről a tanács tegnapi határozata folytán Kerekes Géza kíséri el a döntő mérkőzésre.

A kerület az MLSz közgyűlésén. E hó 24-én tartja az MLSz rendkívüli közgyűlését, amelyen egyik legfontosabb tárgya a II. osztályú Kárpát-csoport elsőségének kérdése lesz. Az MLSz-ben tekintélyes párt foglal amellell állást, hogy úgy a Stobbecsoport győztes, a VAC, mint a Kárpát csoportnak a zöld gyepen győztes, az NSC, bekerüljenek az I. osztályba. A kérdés körül viharos szavazásra van kilátás. A kerületi tanács a közgyűlésre Káldy Zsigmond titkárát küldte ki, aki a kerület adminisztrációs ügyeiben is el fog járni az MLSz-nél.

Országos ifjúsági verseny Budapesten. Június 29-én lesz Budapesten az országos ifjúsági atletikai verseny, amelyen Debrecenből Ladányi Barna, a DTE tehetséges ifjúsági atlétája vesz részt. Ladányi a 100 m-es síkfutásban és a távolugrásban indul. A távolugrásban nagy esélyes vannak.

A DTE Miskolcra. Miskolcra egyik legjobb csapata, az MTE meghívta a DTE-t barátságos mérkőzésre. A DTE eleget is tesz a meghívásnak és július hó 3-án el is utazik Miskolcra.

A DMTK—DEAC ügy a DMTK felelőssége folytán újból foglalkoztatja a kerületet. A kerületi tanács dr. Kocsis Sándort bízta meg a vizsgálattal kiegészítésével és a keddi rendkívüli tanácsülésen fog határozni a felelősség felett.

Ifjúsági csapatok elnökeinek és intézőinek figyelmébe. Felkérjük az I. és II. osztályú ifjúsági csapatok elnökeit és intézőit, hogy a bírói díjak rendezése végett ma, szerdán délután 3 órakor jelenjenek meg Blattner ékszerész üzletében Kosuth-utca 4. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántul ref. egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

Szováti cserép

elsőrendű minőség azonnali szállításra

Mész

hófehér, darabos és oltott, cement, kátránypapír, cserép, téglá beszerezhető vagononként is

BARTHA fatelepén

Ispóty-u. 3b. Telefon 785.

Tiszántuli Pénzváltó-Bank

árubizományi és általános ügynökség.
Reinbold, Szilágyi és Tarsai Debreczen.

Autoforgalmi osztály

A „Rekord” auto-erg Imi vállalat részére autótúra megrendeléseket egész napon át felvesszünk és mindenféle felvitel gossítással szolgálunk

Telefon: 566. szám.

Autobenzin, kenőolajak s egyéb kellékek itt szerezhetők be. :: ::

Az esti, vagy éjjeli órákban a megrendelések Timár-utca 36. szám (Telefon 498. szám) eszközölhetők.

A Homok utca 45-ik számú ház eladó.

Családi körülmények miatt potom árért megkapható!
Azonnal beköltözhető és elfoglalható egy szoba, konyha, fűskamara, istálló 6 db. lóra, tengeri és sertésöl!

Van azonkívül még egy szoba, konyha, mely szintén rövidesen át lesz adva a vevőnek és egy udvari szoba a belső cserépes épületben, mellékhelyiségekkel. Vízvezeték és csatorna bevezetve Termő barack- és eperfa.

Szerényebb kis ház! Ára 65 ezer korona!!

A tulajdonos az utcai lakásban lakik. Ezen ház felett is a NAGY LAJOS Iroda rendelkezik, ott költözhető meg a vétel, ott teendő le a foglaló. Iroda: VERES-U. 9.

Debreczen város és a Tiszántul ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznapokon 10 szög 15 korona, minden további szög 1 K 50 fill. Vasárnap 10 szög 20 kor., minden további szög 2 kor. Vasárnap betűkötés szöglet azazok kézzel írtak lezárva feladva. Vidékről hirdetés díj postabélyegekben is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefon szám: 4.

Allást keresők, valamint akiknek alkalmaszatra van szükségök házvevők

vagy

akik házukat el akarják adni,

eredményt csak úgy érnek el, ha megfigyelik az

„Egyetértés”

hirdetési rovatát, mert ottan mindent biztosan megtalálnak, amire szükségük van. ++++++

Ajánlat

Paplanvarrodámban

minden szakmámbeli munkát készíték szépen, jutányosan, kész paplanok állandóan raklárán. Debreczen, Kosuth-utca 11. 2488

Házakhoz

ajánlkozom borotválni és tyukszemét vágni. Sulyok Ferenc, Ötmalom-utca 1. fodrász. — 2502

Székely László

miskolci író könyve

„Orgona” kapható a „MÉLIUSZ” könyvkereskedésében Ferenc József-ut 26

Csuz és köszvény

ellen legjobb a híres Király balzsam. Kapható a készítő Grösz Nagy Ferenc gyógyszer-fárában, a színház mellett. 2552

Friss tej

reggel és este, 1 liter

Hogy a

ropogós friss Zsemlét

idejében kapja a fogyasztó lerakatainkban: Hatvan-utca 17., Szent Anna-utca 49., Sas-utca 3. és Péterfia-utca 60. sz. alatt

sütemény központokat

rendeztünk be, ahol reggel 7 órakor mindenki friss süteményt kaphat. Felhívjuk a t. kereskedők figyelmét, hogy szükségletüket szerezzék be a hozzájuk legközelebbi lerakatainkban ahol gyári árban

10 darabot 18 korona árban beszerezhetnek „Korona” Gőzkenyér-gyár r.-t.

Cipész

és cipőfelsőrész készítőik figyelmébe! Gomblyuk-

kivarrást elvállalok. — Lien r, Csapó-utca 12. 2665

Üzlet

berendezéssel forgalmas helyen azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 2668

2 szoba, konyha, mellékhelyiségből

álló utcai lakásomat elcserélném a vasúthoz közel hasonló lakással. Cim a kiadóhivatalban. 2524

Kereslet

Ügyes

vrróleány, ki a női konfektio igazításához is ért, felvétetik Frank Sándor cégnél, Piac-u. 42. sz. 2661

Cipészegéd

gyakorlott, felvétetik állandó munkára Lienner, Csapó-u. 12. 2666

Egy

30 éves nős, 8 éves irodai gyakorlattal bíró ember irodai szakmában alkalmazást keres melőbb. Jelige „Törekvő”. 2664

Ügyes

tanuló leányok felvétetnek. Varjas Gusztávné divatteremben Varga-utca 1. sz. 2663

24 órás

óra találmányhoz pénz-társat keresek. Gärtner hangoló, Széchenyi-u. 15. 2662

Malomszerelésben

jártas lakatosok felvétetnek Hajdumegyél Vasöntöde és Gépgyár Ujvárosi-ut 5. 2660

Géplakatos

tanulók felvétetnek Arany János-utca 37. Ehrenreichnál. 2659

Eladás

5000 darab téglá eladó. Kissebb mennyiségben is. Eladó továbbá egy nagy ruha-láda — Beresényi-u. 24. szám. 2338

Hivatkozunk az Egyetértés hirdetéseire.

A Tiszántuli Pénzváltó Bank

árubizományi és általános ügynökség Reinbold, Szilágyi és Tarsai

Debreczen, Csapó-u. 19. cég foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Bevált a legmagasabb napi árfolyamon:

Dollárt, leit, sokolt stb., különféle bélyegzett bankjegyeket, külföldi és régi arany- és ezüst érem-pénzeket, utalványokat stb.

Szalkai-utca 6. sz. a. ház olcsón eladó, három szobás lakás azonnal elfoglalható. Esetleg külsőségi kisebb házzal elcserélhető.

Timárok figyelmébe: 40—41%-os folyékony, 52%-os szilárd tölgyfa-kivonat 26—30 koronáért kilónként ingyen hordóval és ládával kapható. Vaggon-tételeknél nagyobb árengedménnyel.

Hüvelyeseket (bab, borsó, lencse) vagon-tételekben minden mennyiségben átveszünk és elhelyezünk.

Prima retorta bükkfaszén, száraz tűzifa, kőszén, kenő- és henger-olajok kaphatók előnyös árban, minden mennyiségben, azonnali szállításra.

Prima 68%-os szinszappant és olvasztott fagygyút maximális áron alul kaphatnak viszonteladók és termelők nálunk megtekinthető minták szerint bármily mennyiségben, azonnali szállításra.